

‘Zo zijn we niet getrouwd!’

Bijlagen adviesrapport

Joep Aarts
EQUO Advocaten
Oisterwijk, mei 2017

Bijlage A Zoekplan en notities dossieronderzoek

Zoekplan

Doel documentenonderzoek

Het doel van het documentenonderzoek is het verzamelen van informatie over de meest voorkomende situaties in de praktijk. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën. Allereerst wordt er gekeken naar de omvang van de gemeenschap van goederen. Daarna wordt er gekeken of een van de echtgenoten of de echtgenoten tezamen een onderneming drijven. Tot slot wordt er gekeken naar de draagplicht voor schulden en de verhaalspositie van schuldeisers. Er worden negen aspecten in kaart gebracht die van belang zijn voor de drie deelonderwerpen.

Locatie van de te raadplegen documenten

De documenten die ten behoeve van het onderzoek geraadpleegd dienen te worden, zijn te vinden in het archief van EQUO Advocaten en in de kast met lopende dossiers in de werkkamer van mevrouw Elias. Ook zijn van de onderzochte dossiers digitale exemplaren beschikbaar op het interne netwerk van EQUO Advocaten.

Aantal te onderzoeken documenten

In totaal zijn er bij EQUO Advocaten 251 dossiers op gebied van personen- en familierecht aangemaakt in de periode van 1 januari 2015 tot 1 maart 2017. Dit betreft dossiers inzake echtscheidingen, verbrekingen van samenwoningen, vaststellingen van zorg- en contactregelingen, vaststelling van alimentatie en kwesties omtrent gezag. In totaal zijn 50 van deze dossiers relevant voor het onderzoek. In 48 dossiers is er sprake van een echtscheiding en in 2 dossiers is er sprake van een ontbinding van een geregistreerd partnerschap. Aangezien het huwelijksvermogensrecht in art. 1:80b BW van overeenkomstige toepassing wordt verklaard op het geregistreerd partnerschap, kan ook deze laatste categorie worden meegenomen in het onderzoek.

Te onderzoeken aspecten:

Het dossieronderzoek vindt plaats aan de hand van negen aspecten. Hierna wordt per aspect toegelicht waarom het van belang is voor het beantwoorden van deze deelvraag.

1. Het eerste aspect dat dient te worden vastgesteld, is welk huwelijksgoederenregime van toepassing is. De vraag is dus of echtgenoten in gemeenschap van goederen zijn gehuwd of huwelijks voorwaarden hebben opgemaakt. Indien er sprake is van huwelijks voorwaarden dient te worden vastgesteld of deze een uitsluiting van iedere gemeenschap van goederen inhouden of een beperking van de gemeenschap van goederen. Dit is van belang om de omvang van hun gemeenschap van goederen te bepalen, maar ook om de draagplicht van schulden en verhaalspositie van schuldeisers te bepalen.
2. Naast het statische belang van het inventariseren van de duur van het huwelijk kan het van invloed zijn op de bewijslast van partijen. Aantoonbaarheid van de eigendom van goederen kan lastiger worden naar mate partijen langer gehuwd zijn. Wellicht is het mogelijk om de invloed hiervan in de praktijk vast te stellen.
3. Het derde vast te stellen aspect is of er sprake is van een koop dan wel huurwoning. In geval van een koopwoning kan er namelijk sprake zijn van een hypothecaire lening. Dit is een belangrijke schuld in de boedel. Bij huurwoningen kan er eventueel sprake zijn van achterstallige huur. Daarnaast zal een eigendomsrecht of huurrecht van een woning moeten worden betrokken in de verdeling. Hierbij zijn verschillende mogelijkheden denkbaar om de woning over te nemen. Ook kan de woning worden verkocht en de overwaarde worden verdeeld.

4. De verdeling van de inboedel speelt een belangrijke rol. Dit is een grote categorie goederen die verdeeld dient te worden. Hierbij dient te worden gekeken of goederen met een bepaalde reden aan een van de echtgenoten wordt toebedeeld. Indien dit zo is kan dit een indicatie geven dat een goed bij het sluiten van het huwelijk reeds door een partij is ingebracht en dat zij dit ondanks de gemeenschap van goederen graag terug willen hebben.
5. Buiten de inboedel dient te worden gekeken naar de verdeling van andere goederen dan de inboedel. Deze goederen worden over het algemeen in de verdeling betrokken en bij deze goederen kunnen uitsluitingen een rol spelen. Ook hier dient te worden bekeken of echtgenoten bepaalde goederen uitdrukkelijk toebedeeld willen krijgen (zie aspect 4).
6. Ook dient een inventarisatie van schulden plaats te vinden. De hypotheekschuld is reeds bij aspect 3 genoemd, omdat deze nauw samenhangt met de eigendom van de woning. Daarnaast is een hypothecaire lening ook een schuld die als algemeen geaccepteerd kan worden beschouwd aangezien slechts weinigen in staat zijn de aankoop van een woning te financieren met eigen vermogen dan wel vreemd vermogen anders dan een hypothecaire lening.
7. Er dient eveneens te worden gekeken naar eventuele erfenissen en giften die door echtgenoten zijn ontvangen. Hierbij dient tevens te worden vastgesteld of deze giften dan wel erfenissen onder uitsluitingsclausule zijn verkregen. Dit is van belang voor de plaatsbepaling van dit vermogen binnen de vermogens van echtgenoten. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de privévermogens van echtgenoten en het gemeenschappelijk vermogen. Dit bepaalt dus mede de omvang van de gemeenschap van goederen. Daarnaast is het van belang voor het bepalen van de draagplicht voor schulden en de verhaalspositie van schuldeisers, omdat er situaties zijn waarin schuldeisers zich ook op het privévermogen kunnen verhalen.
8. De pensioenverevening is een onderwerp dat ook van belang is ter bepaling van de omvang van de gemeenschap van goederen. Indien de Wet verevening pensioen bij echtscheiding van toepassing is op de pensioenen, dan vallen deze pensioenen niet in de gemeenschap van goederen.
9. Het wetsvoorstel verandert een en ander voor ondernemingsvermogen. Het is dan ook van belang om in kaart te brengen in hoeveel gevallen er sprake is van een onderneming. Daarna volgt vaststelling van de rechtsvorm van deze onderneming en het huwelijksgoederenregime. Deze twee zaken dienen te worden vastgesteld vanwege een mogelijke samenloop van vermogens. Het is van belang om te bepalen wie een aandeel heeft in het ondernemingsvermogen voor de verdeling van de boedel. Ook dient te worden gekeken of in huidige echtscheidingscasussen voorhuwelijks ondernemingsvermogen apart wordt vermeld.

Medium ter vastlegging van de gegevens:

Voor het vastleggen van de gegevens zal gebruik worden gemaakt van Microsoft Word. Aan de hand van de dossier/archiefnummers wordt een lijst gemaakt van de te onderzoeken dossiers. Aan de hand van deze lijst worden de notities van de dossiers geordend. De notities zijn geordend op dossiernummer (bij archiefdossiers wordt het archiefnummer eveneens vermeld). De volgorde correspondeert met de lijst van dossiernummers die opgenomen is.

Dossieroverzicht**Archief**

	Dossiernum.	Archiefnum.	Opmerkingen
1	15024	2016296	gezien
2	15113	2016288	gezien
3	15114	2015212	gezien
4	15121	2016054	gezien
5	15150	2016312	gezien
6	15166	2016141	gezien
7	15190	2016377	gezien
8	15251	2016053	gezien
9	15273	2016374	gezien
10	15356	2016281	gezien
11	16033	2017005	gezien (beperkt)
12	15147	2016386	gezien (beperkt)
13	16056	2016283	gezien
14	16193	2016287	gezien

Lopende dossiers

	Dossiernum.	Opmerkingen
15	15039	gezien
16	15184	gezien
17	15264	gezien
18	15288	gezien
19	15309	gezien
20	16044	gezien
21	16045	gezien
22	16171	gezien
23	16167	gezien
24	16158	gezien
25	16208	gezien
26	16230	gezien
27	16270	gezien
28	16288	gezien
29	16289	gezien
30	16295	gezien
31	16314	gezien (beperkt)
32	16320	gezien (beperkt)
33	16339	gezien
34	16407	gezien
35	16408	gezien
36	16414	gezien
37	16416	gezien
38	16418	gezien (beperkt)
39	16436	gezien (beperkt)
40	16437	gezien
41	16473	gezien
42	16482	gezien
43	16516	gezien (beperkt)
44	16517	gezien
45	16532	gezien
46	17073	gezien
47	17078	gezien
48	17090	gezien
49	17117	gezien
50	17118	gezien (beperkt)

Beperkt = beperkte informatie in het dossier

Notities dossieronderzoek

Hieronder zijn de puntsgewijze samenvattingen van de dossiers op basis van de in het zoekplan opgenomen aspecten opgesomd. De codes van de gearchiveerde dossiers zien er als volgt uit: Onderzoeksnummer/dossiernummer/archiefnummer. Deze corresponderen met de hiervoor opgenomen lijst. De lopende dossiers hebben de volgende code: onderzoeksnummer/dossiernummer.

Gearchiveerde dossiers

1/15024/2016296

- Gemeenschap van goederen
- 6 jaar gehuwd
- Huurwoning → man blijft wonen
- Kleding, persoonlijke bezittingen, tv en bed toebedeeld aan vrouw, rest aan man
- Bezit van een auto onbekend
- Bankrekeningen op ieders naam houden
- Uitsluiting pensioenverevening

2/15113/2016288

- Gemeenschap van goederen
- 4 jaar gehuwd
- Huurwoning → vrouw blijft wonen
- Auto → man
- Bankrekening bij helfte
- Inboedel → bij helfte
- Pensioenverevening Wvp

3/15114/2015212 (onderneming)

- Huwelijkse voorwaarden → koude uitsluiting zonder verrekenbeding
- 15 jaar gehuwd
- Man heeft een erfenis verkregen onder uitsluitingsclausule
- Man had een onderneming. Er is niet te achterhalen wat de waarde van de onderneming was voorafgaand aan het huwelijk. Daarnaast is de onderneming volledig van de man gezien de huwelijkse voorwaarden.
- Koopwoning + hypotheek
- Auto → man → vrouw 2000 wegen overbedeling man
- Bankrekeningen bij helfte
- Inboedel → in principe volgens huwelijkse voorwaarden → in geval van eenvoudige gemeenschap bij helfte
- Pensioen gescheiden

4/15121/2016054

- Huwelijkse voorwaarden → Alles voor huwelijk verkregen en erfenissen uitgesloten
- 11 jaar gehuwd
- Man heeft erfenis gekregen
- Erfenis geïnvesteerd in auto, man 2 jaar niet gewerkt en verbouwing (verrekening)
- Inboedel bij helfte
- Koopwoning (299)+ hypotheek(257) → huis onder water dus beide echtgenoten helpt tekort na verrekening hypotheek
- Creditcardschuld → man

- Uitsluiting pensioenverevening
- Vrouw krijgt auto
- Rekeningen op naam komen aan die echtgenoot toe

5/15150/2016312

- Gemeenschap van goederen
- 2 jaar gehuwd
- Koopwoning (265) + hypotheek (310) met spaarpolis
- Inboedel gelijk verdeeld
- Schulden DUO, creditcard en IB worden gelijk verdeeld
- Ook schuld woning na verkoop en aflossen hypotheek bij helfte
- Bankrekeningen bij helfte
- Auto → vrouw
- Uitsluiting pensioenverevening

6/15166/2016141 (onderneming)

- Gemeenschap van goederen
- 9 jaar gehuwd
- Koopwoning (verkoopen → opbrengst minus hypotheek) en huurwoning (naar vrouw)
- Inboedel al verdeeld
- Onderneming valt in de gemeenschap van goederen
- Onderneming wordt aan man toebedeeld inclusief activa en passiva → geen nadere verrekening
- Bankrekening 'privé' worden bij helfte verdeeld
- Bankrekening op naam onderneming worden aan man toebedeeld
- Twee auto's man vrouw
- Vrouw wordt bij echtscheiding gevrijwaard van alle aanspraken van derden in verband met de onderneming
- Er wordt niet gesproken over voorhuwelijks ondernemingsvermogen.
- Uitsluiting pensioenverevening

7/15190/2016377 (onderneming)

- Gemeenschap van goederen
- 21 jaar getrouwd
- Koopwoning (494) + hypotheek (340) → overwaarde bij helfte
- Inboedel al verdeeld
- Ondernemingen vallen in de gemeenschap van goederen
- Onverdeeld aandeel VOF vrouw → toebedeeld aan vrouw inclusief activa en passiva → geen nadere verrekening, vrijwaart andere echtgenoot van alle aanspraken van derden in verband met de onderneming
- Eenmanszaak man → toebedeeld aan man inclusief activa en passiva → geen nadere verrekening, vrijwaart andere echtgenoot van alle aanspraken van derden in verband met de onderneming
- Bankrekeningen 'privé' worden bij helfte verdeeld
- Twee auto's naar man
- Er wordt niet gesproken over voorhuwelijks ondernemingsvermogen.
- Uitsluiting pensioenverevening

8/15251/2016053 (onderneming)

- Huwelijkse voorwaarden → finaal verrekenbeding
- 17 jaar getrouwd
- Koopwoning
- Onderneming man → 100% aandelen bij Holding → man 100% aandelen in Holding
- Er wordt niet gesproken over voorhuwelijks ondernemingsvermogen.
- Inboedel → in principe volgens huwelijkse voorwaarden → in geval van eenvoudige gemeenschap bij helfte
- Bankrekeningen blijven gescheiden
- Auto's onbekend
- Pensioen gescheiden

9/15273/2016374

- Gemeenschap van goederen
- 3 jaar getrouwd
- Koopwoning + hypotheek (255)
- Auto verkocht en bij helfte verdeeld
- Uitsluiting pensioenverevening
- Bankrekeningen bij helfte verdeeld
- Inboedel reeds verdeeld

10/15356/2016281 (onderneming)

- Gemeenschap van goederen
- 16 jaar getrouwd
- Huurwoning → naar vrouw
- Inboedel reeds verdeeld
- Eenmanszaak man → toebedeeld aan man inclusief activa en passiva → geen nadere verrekening, vrijwaart andere echtgenoot van alle aanspraken van derden in verband met de onderneming
- Er wordt niet gesproken over voorhuwelijks ondernemingsvermogen.
- Geen auto
- Bankrekeningen bij helfte verdeeld
- Uitsluiting pensioenverevening

11/16033/2017005

- Gemeenschap van goederen
- 9 jaar getrouwd
- huurwoning
- Inboedel reeds verdeeld
- Auto en bankrekeningen zijn ook verdeeld
- Pensioen onbekend

12/15147/2016386

- Gemeenschap van goederen
- 8 jaar getrouwd
- Geen koop of huurwoning → verblijf opvanglocatie COA
- Vanwege Eritreese nationaliteit van partijen en het feit dat zij daar tezamen hebben gewoond is krachtens het Haags Huwelijksvermogensverdrag 1978 Eritreese recht van toepassing.

- Geen inboedel
- Geen auto
- Bankrekeningen onbekend
- Pensioen onbekend

13/16056/2016283

- Gemeenschap van goederen
- 6 jaar getrouwd
- Huurwoning
- Schenking ontvangen onder uitsluitingsclausule
- Inboedel onbekend
- Auto's man vrouw
- Bankrekening bij helfte
- Uitsluiting pensioenverevening
- Geen schulden
- Geen vorderingen

14/16193/2016287

- Gemeenschap van goederen
- 44 jaar getrouwd
- Koopwoning + inboedel (bij helfte) + hypotheek → overwaarde (150) delen
- Vrouw heeft erfenis broer in huis geïnvesteerd (uitsluitingsclausule)
- Pensioenverevening (Wvp)
- Auto → vrouw → vergoeding man wegens overbedeling vrouw
- Bankrekening bij helfte

Lopende dossiers

15/15039 (onderneming)

- Gemeenschap van goederen
- 23 jaar getrouwd
- Koopwoning (285) → verkoop door achterstallig onderhoud onmogelijk
- Onderneming vrouw → 70% aandelen door holding vrouw → man 50% holding (35%) en vrouw 50% holding (35%) (30% overige aandeelhouders)
- Toebedeling heeft nog niet plaatsgevonden. Aandelen dienen op waarde te worden bepaald alvorens zij door echtgenoten dienen te worden verdeeld. De onderneming wordt gedreven door de vrouw, dus waarschijnlijk gaat zij de aandelen van de man overnemen.
- Er wordt niet gesproken over voorhuwelijks ondernemingsvermogen.
- De rechtbank heeft bevolen dat verdeling van de inboedel ten overstaan van een notaris moet geschieden.
- Auto en bankrekeningen worden eveneens bij een notaris verdeeld
- Pensioen onbekend

16/15184

- Gemeenschap van goederen
- 16 jaar getrouwd
- Koopwoning (185) + hypotheek (216)
- Inboedel man
- Auto vrouw + vordering overbedeling
- Caravan te koop → bij helfte
- Bankrekening bij helfte

- Pensioen conform Wvp

17/15264

- Gemeenschap van goederen
- 15 jaar getrouwd
- Koopwoning + hypotheek (overwaarde bij helfte)
- Krediet op naam man → man
- 2 auto's man vrouw
- Inboedel → man → vrouw 2500 wegen overbedeling man
- Bankrekeningen bij helfte
- Pensioen Wvp

18/15288

- Gemeenschap van goederen
- 13 jaar getrouwd
- Koopwoning + hypotheek (onderwaarde bij helfte)
- Auto man en auto vrouw
- Inboedel reeds verdeeld
- Bankrekeningen bij helfte
- Pensioenen (Wvp)

19/15309

- Gemeenschap van goederen
- 8 jaar getrouwd
- Huurwoning
- Inboedel bij helfte verdeeld
- Eenmanszaak op naam vrouw → aan man toebedeeld gezien hij er werkt → vrouw wordt gevrijwaard voor alle schulden
- Auto onbekend
- Grote hoeveelheid niet nader gespecificeerde schulden → man
- Bankrekeningen worden bij helfte verdeeld
- Pensioen Wvp

20/16044

- Huwelijkse voorwaarden (koude uitsluiting)
- 4 jaar getrouwd
- Deurwaarders melden zich voor verhaal van schulden → beslag slechts mogelijk op inboedel die aantoonbaar van hem is.
- Inboedel → in principe volgens huwelijkse voorwaarden → in geval van eenvoudige gemeenschap bij helfte
- Auto en bankrekeningen blijven gescheiden
- Uitsluiting pensioenverevening

21/16045

- Gemeenschap van goederen
- 12 jaar getrouwd
- Koopwoning + inboedel + hypotheek
- Inboedel gelijk verdeeld
- Twee auto man en vrouw

- Bankrekeningen bij helfte
- Pensioen Wvp

22/16171 (onderneming)

- Huwelijks voorwaarden → periodiek verrekenbeding
- 27 jaar getrouwd
- Koopwoning (lang te koop) + hypotheek → onder water
- Man 100% aandelen in holding (vallen in de gemeenschap)
- Alle aandelen in de B.V. staan reeds op naam van de man. De aandelen zullen ook aan de man toegescheiden blijven. De man vrijwaart de vrouw compleet voor eventuele aanspraken vanuit derden voortvloeiende uit het bezit van voornoemde aandelen. Wanneer de situatie zich voor doet dat de man de aandelen verkoopt, hebben partijen aparte afspraken gemaakt welke zijn verwoord in de arbeidsovereenkomst die tussen B.V. en de vrouw is gesloten.
- Er wordt niet gesproken over voorhuwelijks ondernemingsvermogen.
- Inboedel bij helfte
- Bankrekeningen en auto's blijven gescheiden
- Pensioenvoorziening

23/16167

- Geregistreerd partnerschap → gemeenschap van goederen
- 2 jaar getrouwd
- Koopwoning (179) + hypotheek (185)
- Bankrekeningen bij helfte gedeeld
- Twee auto's man vrouw
- Inboedel bij helfte verdeeld
- Uitsluiting pensioenverevening

24/16158

- Gemeenschap van goederen
- 10 jaar getrouwd
- Koopwoning (178) + hypotheek (150) op naam van vrouw, maar partijen zijn in gemeenschap van goederen getrouwd, dus man heeft recht op de helft → overwaarde bij helfte
- Man doet giften aan familie, omdat zorg voor familie in de Egyptische cultuur vanzelfsprekend is. Mevrouw is het hier (bij echtscheiding) niet mee eens. Verzocht om verrekening door vrouw, maar dit is in de gemeenschap van goederen niet mogelijk.
- Inboedel bij helfte verdelen
- Auto onbekend
- Bankrekeningen bij helfte delen
- Pensioen onbekend

25/16208

- Gemeenschap van goederen
- 1 jaar getrouwd
- Koopwoning (167) + hypotheek (173) → overwaarde bij helfte
- Ieder eigen auto
- Twee auto's man vrouw
- Inboedel man minus tv en stofzuiger, die naar vrouw
- Bankrekening bij helfte verdeeld

- Uitsluiting pensioenverevening

26/16230

- Huwelijkse voorwaarden (periodiek verrekenbeding)
- 14 jaar getrouwd
- Mevrouw 50% eigenaar VOF
- Café partners wordt verkocht schulden worden voor zover mogelijk voldaan. Resterende schulden bedragen samen € 83.000. Daarna wordt woning ad 350 verkocht. Overwaarde bij helfte verdelen
- Inboedel bij helfte
- Koopwoning + hypotheek → man
- 2 auto's man vrouw
- Schuld aan leverancier € 6.500,- → man
- Schuld persoonlijk € 21.000,00 → man
- Bankrekening → man i.v.m. overname schulden
- Uitsluiting pensioenverevening

27/16270

- Gemeenschap van goederen
- 1 jaar getrouwd
- Koopwoning + hypotheek → vrouw
- Inboedel reeds verdeeld
- Studieschuld DUO → vrouw
- Ieder behoud eigen bankrekening
- Auto → vrouw
- Uitsluiting pensioenverevening

28/16288

- Gemeenschap van goederen
- 36 jaar getrouwd
- Huurwoning
- Inboedel wordt bij helfte verdeeld
- Auto onbekend
- Bankrekeningen bij helfte verdeeld
- Uitsluiting pensioenverevening

29/16289

- Gemeenschap van goederen
- 10 jaar getrouwd
- Koopwoning + hypotheek → onderwaarde bij helfte delen
- Inboedel bij helfte verdelen
- Auto → vrouw
- Bankrekeningen bij helfte
- Pensioenen volgens Wvp

30/16295

- Gemeenschap van goederen
- 3 jaar
- Huurwoning → vrouw
- Inboedel reeds verdeeld

- Man heeft doorlopend krediet → man
- Schuld Wehkamp → man
- Schuld belastingdienst op naam vrouw → vrouw
- Schuld bij VGZ op naam vrouw → vrouw
- Geen aanspraak op pensioen
- Twee auto's man vrouw
- Saldi bankrekeningen bij helfte verdeeld
- Pensioenen volgens Wvp

31/16314

- Gemeenschap van goederen
- 13 jaar
- VOF die echtgenoten gezamenlijk hadden is uitgeschreven bij de Kvk, want vrouw is ondergedoken vanwege de angst voor mishandeling door de man. Vrouw wil hiermee voorkomen dat zij aansprakelijk is voor rechtshandelingen van haar man namens de VOF.
- Koopwoning + hypotheek → onderwaarde → zonder vergoeding aan man
- Inboedel naar de man
- Auto → man
- Bankrekeningen onbekend

32/16320

- Gemeenschap van goederen
- 16 jaar getrouwd
- Huurwoning
- Inboedel bij helfte
- Auto en bankrekeningen onbekend
- Pensioen onbekend

33/16339

- Gemeenschap van goederen
- 16 jaar getrouwd
- Huurwoning
- Inboedel reeds verdeeld
- Twee auto's man vrouw
- Motor → man
- Bankrekeningen worden bij helfte verdeeld
- Pensioen conform Wvp

34/16407 (onderneming)

- Gemeenschap van goederen
- 1 jaar
- Huurwoning
- Vrouw → auto
- Geen pensioenen
- Bankrekeningen 'privé' bij helfte
- Onderneming man → eenmanszaak → toebedeling heeft nog niet plaatsgevonden
- Onderneming vrouw → eenmanszaak → toebedeling heeft nog niet plaatsgevonden
- Er wordt niet gesproken over voorhuwelijks ondernemingsvermogen.

- Leasecontract op naam man
- Kreditschuld op naam vrouw
- Inboedel bij helfte

35/16408

- Gemeenschap van goederen
- 8 jaar getrouwd
- Huurwoning
- Twee auto's man vrouw
- Inboedel reeds verdeeld
- Schulden
 - o 97556,62 → GGN
 - o Belastingdienst NL vrouw → 9000
 - o Belastingdienst NL man → 4000
 - o Belastingdienst BE vrouw → 500
 - o Belastingdienst BE man → 4000
- Bankrekeningen bij helfte
- Geen pensioen

36/16414

- Gemeenschap van goederen
- 8 jaar gehuwd
- Huurwoning opgezegd
- Inboedel → volledig vrouw
- Rekeningen gescheiden
 - o Rekening vrouw -264,00
 - o Rekening vrouw -2500
 - o Rekening man 10,14
- Visaschuld op naam vrouw 3500
- Wehkamp op naam vrouw 1755
- Doorlopend krediet 13794
- Vorderingen op moeder man 77281 en 2964
 - o 77281 ontstaan uit ontbinding eigen woning
 - o 34729 schenking onder uitsluitingsclausule (aan man)
 - o 2964 onderlinge rekening courant
- Auto → man
- 2 tractoren
- Wvp wordt uitgesloten

37/16416

- Gemeenschap van goederen
- 6 jaar getrouwd
- Huurwoning
- Inboedel reeds verdeeld
- Auto → man
- Bankrekeningen bij helfte
- Geen schulden
- Pensioenen conform Wvp verrekenen

38/16418

- Gemeenschap van goederen
- 11 jaar getrouwd

- Huurwoning
- Schuld → verzoek tot schuldhelpverlening is ingediend
 - o 136.000 vorige huwelijk man
 - o 126.000 schuld vanwege faillissement bedrijf man
- Inboedel → volledig naar man
- Auto onbekend
- Bankrekeningen van ieder apart behouden
- Pensioen onbekend

39/16436

- Gemeenschap van goederen
- 9 jaar getrouwd

- Koopwoning
- Inboedel bij helfte
- Auto naar vrouw
- Stuk grond 40000
- Schuld voor stuk grond 3500
- Schenkingen met uitsluitingsclausule
- Bankrekening onbekend
- Pensioenverevening Wvp

40/16437

- Gemeenschap van goederen
- 7 jaar getrouwd

- Inboedel reeds verdeeld
- Bankrekeningen bij helfte
- Huurwoning
- Auto → man
- Schuld
 - o Gerechtsdeurwaarder 1100
 - o Visa 1700
 - o Lening wg man 2600
- Wvp uitsluiten

41/16473

- Gemeenschap van goederen
- 13 jaar getrouwd

- Koopwoning (170) + hypotheek → gelijk aan elkaar
- Inboedel → man
- Auto → vrouw
- Bankrekeningen bij helfte
- Uitsluiting Wvp

42/16482

- Gemeenschap van goederen
- Geregistreerd partnerschap
- 6 jaar

- Koopwoning + hypotheek (196)
- Inboedel reeds verdeeld

- Auto vrouw
- Geen schulden
- Bankrekeningen bij helfte
- Pensioen onbekend

43/16516

- Gemeenschap van goederen
- 11 jaar getrouwd
- Huurwoning
- Eigen bankrekeningen behouden
- Inboedel → man
- Auto → vrouw
- Schulden → bij helfte
- Pensioen Wvp

44/16517

- Gemeenschap van goederen
- 6 jaar getrouwd
- Koopwoning (193) + hypotheek (231)
- Inboedel bij helfte
- Geen schuld
- Pensioenverevening Wvp
- Auto → vrouw
- Bankrekening bij helfte

45/16532

- Gemeenschap van goederen
- 23 jaar getrouwd
- Huurwoning
- Schulden → bij helfte
 - o Verlies woning partijen 424
- Inboedel → verdeling onbekend
- Auto → verkoop → opbrengst bij helfte
- Bankrekeningen bij helfte
- Pensioen onbekend

46/17073 (onderneming)

- Gemeenschap van goederen
- 17 jaar getrouwd
- Auto 22250 verkopen → bij helfte
- Koopwoning (435) + hypotheek (44) = overwaarde (196 p.p.)
 - o Man doet bod ter overname van 150
- Aandelen zonder verrekening man
- Schuld ingelost en resterend saldo bankrekeningen gedeeld
- Inboedel → bij helfte
- Bouwbedrijf BV (NL)
- Bouwbedrijf BVBA (BE)
- Aandelen in de onderneming worden toebedeeld aan man. Vrouw doet afstand van haar aandeel, zonder nadere verrekening. Man moet vrouw vrijwaren voor alle aanspraken van derden in verband met de onderneming.
- Er wordt niet gesproken over voorhuwelijks ondernemingsvermogen.

- Pensioen onbekend

47/17078 (onderneming)

- Huwelijks voorwaarden → periodiek verrekenbeding
- 13 jaar getrouwd
- Koopwoning + hypotheek (231)
- Alle vermogen opgebouwd na het huwelijk en alle fondsen aangekocht met gezamenlijk geld (eenvoudige gemeenschap)
- HV waren slechts ter bescherming vanwege onderneming ouders. Geen bedoeling om vermogens te scheiden.
- Bankrekeningen bij helfte delen
- Twee auto's man vrouw
- Motor man
- Inboedel → man tv + soundsystem en vrouw rest
- Aandelen man (gekocht met overgespaard inkomen dat niet verrekend is):
 - o Bedrijf 1 → helft verkoopopbrengst
 - o Perceel grond → helft waarde vrouw
 - o Bedrijf 2 → verkopen en delen
 - o Perceel grond → helft waarde vrouw
- Lening aan broer man → voor man
- VOF wordt ontbonden
- Pensioen gescheiden

48/17090

- Gemeenschap van goederen
- 35 jaar getrouwd
- Koopwoning (262) + hypotheek (19) → man wil woning overnemen
- Twee auto's man vrouw
- Inboedel → verdeling onbekend
- Bankrekeningen bij helfte
- Man oldtimers + gereedschappen (18)
- Vrouw lening aan dochter (6700)
- Vrouw aandelen (8500)
- Pensioenen Wvp

49/17117

- Gemeenschap van goederen
- 1 jaar getrouwd
- Koopwoning + hypotheek
- Bankrekeningen bij helfte
- Eenmanszaak → man zonder verrekening
- Inboedel bij helfte
- Schuld
 - o Belastingdienst 1200
 - o Vereniging van Eigenaren 1600
- Auto onbekend
- Uitsluiten Wvp

50/17118

- Gemeenschap van goederen
- 17 jaar getrouwd

- Huurwoning
- Auto → man
- Bankrekening bij helfte
- Inboedel bij helfte
- Pensioen onbekend

Bijlage B Interview mw. mr. A. Elias

15150 – Omvang van de gemeenschap van goederen

1. Was de studieschuld van de man een voorhuwelijkse schuld?

Ja, de man was eind twintig en de echtgenoten waren in 2014 getrouwd. Deze mensen zijn overigens zeer kort getrouwd geweest, want zij kwamen in 2015 al voor mediation bij mij op kantoor. De schuld had hij al voor het huwelijk, dus deze viel in de gemeenschap van goederen. Bij convenant hebben de echtgenoten echter afgesproken dat de man de schuld volledig voor zijn rekening zou nemen. De man vond het namelijk niet eerlijk als de vrouw zou moeten bijdragen aan het aflossen van zijn studieschuld. In beginsel was ze hier natuurlijk, op basis van de gemeenschap van goederen, wel toe verplicht.

2. Is duidelijk wanneer de auto van echtgenoten is verkregen? Voor of na het huwelijk?

Dit weet ik niet meer. Deze informatie is ook niet opgenomen in het dossier, omdat deze vraag in het huidige stelsel niet relevant is. In het nieuwe stelsel zal er een andere intake plaats moeten vinden, omdat het belangrijk wordt om de vermogenssituatie bij het aangaan van het huwelijk vast te stellen. Ook gaat het beginsel van zaaksvervanging gedurende het huwelijk dan een grotere rol spelen.

3. Op welke wijze wordt de waarde van de auto vastgesteld?

De waarde van de auto kan op verschillende manieren worden vastgesteld. Dit dossier betrof een mediation. Vaak stellen partijen in dat geval een waarde voor de auto vast. Deze waarde is dan gebaseerd op wat de partijen denken dat de auto waard is. Een andere mogelijkheid is dat partijen verschillende websites bezoeken om de waarde van vergelijkbare auto's te bekijken of ze laten de waarde van de auto op een website vaststellen. Nog een andere mogelijkheid is dat de partijen de auto laten taxeren en vervolgens de waarde uit het taxatierapport overnemen.

4. Was er bekend of er sprake was van een erfenis of schenking onder uitsluitingsclausule in dit dossier?

Dit zijn zaken die in het dossier moeten zitten. Als het er niet in staat, dan is dat in het dossier niet aan de orde. Ook in het huidige stelsel is het namelijk belangrijk om vast te stellen of er erfenissen of schenkingen onder uitsluitingsclausule zijn gedaan, want deze moeten buiten de verdeling van de gemeenschap blijven.

5. Heeft u dossiers behandeld waarin echtgenoten alle vermogensmutaties bijhielden?

Zelfs in dossiers aangaande huwelijkse voorwaarden ken ik geen voorbeelden waarin echtgenoten de vermogensmutaties bijhouden. Enkel in oude huwelijkse voorwaarden kom je nog wel eens tegen dat vermogensverdeling aangaande een woning en hooguit de inboedel zijn vastgelegd, maar daarna wordt het vermogen niet meer geadministreerd. Wellicht op een enkele uitzondering na, maar naar mijn weten gebeurt dat zelden.

15166 – Het ondernemingsvermogen

1. Wat is er bekend van de eenmanszaak in deze zaak?

- a. Was er een indicatie van het aanwezige vermogen?
- b. Wanneer is het bedrijf opgericht?

Hierbij geldt eigenlijk hetzelfde als bij je vraag over de auto in het vorige dossier. In het huidige stelsel is de vermogenssituatie van partijen ten tijde van het huwelijk niet belangrijk. Dat staat niet in het dossier, omdat ik het bij de intake ook niet vraag.

2. Waarom wordt het ondernemingsvermogen en goederen van de onderneming (eenmanszaak) niet nader gespecificeerd in het echtscheidingsconvenant?

Het vermogen van een eenmanszaak is juridisch verbonden met het privévermogen van de ondernemer. Dit maakt het ingewikkeld om een grens te trekken tussen het ondernemingsvermogen en het privévermogen van de ondernemer. Daarnaast speelt het feit een rol dat een onderneming continu in bedrijf is. De activa en passiva van de onderneming zijn dan ook voortdurend aan verandering onderhevig.

3. Waarom wordt de eenmanszaak zonder nadere verrekening aan de andere partij toebedeeld?

De inventaris kan worden gewaardeerd op basis van de aanschafprijs of de actuele waarde, maar de goodwill verbonden aan de onderneming is moeilijk te berekenen. Dit komt omdat de ondernemende echtgenoot een groot deel van de waarde van de onderneming is. Als deze echtgenoot uit het bedrijf wegvalt, dan blijft er vaak weinig meer van het bedrijf over. De persoon van de ondernemer is vaak belangrijk voor het bedrijf. Daarbij komt dat het vermogen van de eenmanszaak zonder de specifieke kennis lastig te berekenen is. Het is een flinke kostenpost om hier een specialist voor in te schakelen. Partijen zoeken in zo'n geval toch graag naar een goedkoper alternatief. Deze oplossing ziet er in mijn dossiers als volgt uit: De partijen komen overeen dat de eenmanszaak aan de ondernemende echtgenoot wordt toebedeeld. De ondernemende echtgenoot vrijwaart vervolgens de andere echtgenoot voor alle aanspraken door derden in verband met de onderneming.

4. Waarom worden de niet-ondernemende echtgenoten gevrijwaard van iedere aansprakelijk door derden in verband met de onderneming?

Deze vrijwaring vormt een tegenprestatie voor het toedelen van de onderneming aan de ondernemende echtgenoot zonder nadere verrekening. Dit heeft in de meeste gevallen te maken met de belastingaanslagen die na de echtscheiding nog worden geheven. De echtgenoten zijn namelijk tot aan de echtscheiding fiscale partners voor de belastingdienst. Zij worden dan ook bij de belastingaangifte over het jaar waarin de echtscheiding heeft plaatsgevonden (deels) als fiscaal partners aangemerkt. De aanslag die hieruit voortkomt dienen de echtgenoten dan ook in beginsel te delen. De afspraken in het echtscheidingsconvenant wijzigen de onderlinge verhoudingen, waardoor de belastingaanslagen voor de onderneming voor rekening van de ondernemende echtgenoot komen.

5. De echtgenoot vrijwaart de andere echtgenoot, maar in welke verhouding moet deze afspraak worden gezien?

Dit is een belangrijk punt. De afspraken gemaakt in het echtscheidingsconvenant gelden slechts in de onderlinge verhoudingen van echtgenoten. Dit betekent dat voor een schuldeiser geen verschil bestaat met de situatie zonder convenant. De schuldeiser kan zich zowel bij de ondernemende als de niet-ondernemende echtgenoot verhalen voor de schuld. De overeenkomst (het echtscheidingsconvenant) biedt voor de niet-ondernemende echtgenoot de mogelijkheid om de schuld bij de ondernemende echtgenoot te verhalen indien de schuldeiser zich toch op de niet-ondernemende echtgenoot heeft verhaald.

16414 – Draagplicht voor schulden en verhaalspositie van schuldeisers

1. Uit het dossier blijkt dat echtgenoten verschillende schulden hadden. Is van de volgende schulden bekend of deze voorhuwelijks waren?

- a. De creditcardschuld
- b. Het krediet
- c. Wehkamp

Hier geldt bijna hetzelfde als bij de verkrijgingsdatum van de auto en de oprichtingsdatum van de eenmanszaak. Ook in dit geval heb ik namelijk niet naar de datum waarop de schulden zijn aangegaan gevraagd, omdat deze schulden in het huidige stelsel in de gemeenschap vallen. In dit geval lag het net anders dan bij de voorgaande twee dossiers, omdat ik hier wel overzichten van de Wehkamp en van de ANWB (creditcardverstrekker) had gekregen van de vrouw. Op basis van die overzichten is het wel mogelijk om terug te kijken wanneer de schuld is ontstaan. (Interviewer: 'Dit betrof alleen de tussentijdse overzichten, waardoor het ontstaan nog niet af te leiden was. Toch moet het op basis van totaaloverzichten wel mogelijk zijn om de ontstaansdatum te zien') Inderdaad, met schulden bij banken en bedrijven is het vaak nog wel te herleiden wanneer de schuld is ontstaan.

2. Werden de schulden aangegaan ten behoeve van de huishouding van partijen of ten behoeve van andere zaken?

Het waren mijns inziens geen vreemde schulden. In de rekeningoverzichten die de vrouw had opgestuurd, stonden geen opvallende aankopen. Het werd niet duidelijk of dit ten behoeve van de huishouding was.

3. Werd er verkwistend met de financiële middelen omgegaan?

Nee, deze mensen hadden niet veel inkomen. De vrouw had een WW-uitkering die werd aangevuld met een bijstandsuitkering. Mensen met weinig geld gaan snel op de pof leven, waardoor ze schulden opbouwen. De vrouw was hier naar mijn mening ook gevoelig voor.

4. Opvallend is dat de schulden op naam van de vrouw staan. Was dit een bewuste keuze van de echtgenoten of althans van één van de echtgenoten?

De vrouw ging inderdaad meer schulden aan, maar daar was geen bijzondere reden voor. Het was niet zo dat de man de vrouw bewust alle schulden aan liet gaan. Het feit dat alle schulden op naam van de vrouw staan, kan bijvoorbeeld ook worden verklaard doordat de vrouw de financiën regelde. Als de vrouw zich bezig hield met de financiën, dan zal zij de schulden zijn aangegaan. Ze zal niet de ene schuld op haar eigen naam en de andere schuld op naam van haar man aangaan. De echtgenoten zijn daar over het algemeen helemaal niet bewust mee bezig.